

**Przedmiotowe zasady oceniania wiadomości i umiejętności uczniów z języka polskiego
w klasie 7– „Słowa z uśmiechem + Myśli i słowa, wyd. WSiP”
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Skłodowskiej – Curia w Sobótce
rok szk. 2022/2023**

Nauczyciel: Małgorzata Wodnicka

I. Kontrakt między nauczycielem i uczniem.

1. Każdy uczeń ma obowiązek starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń. Zeszyty powinny być obłożone w okładkę, podpisane: nazwa przedmiotu, imię i nazwisko właściciela, klasa, nr w dzienniku – na zewnętrznej stronie okładki, a także na pierwszej stronie wewnątrz zeszytu.

Uczeń zobowiązany jest do zapisu numeru lekcji, podania daty na marginesie, zapisu i podkreślenia tematu „od linijki”. Każdy cząstkowy zapis z lekcji uczeń oddziela wolną linią od kolejnego zapisu.

2. Uczeń jest zobowiązany posiadać podręcznik do literatury, zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy, przybory do pisania: długopis lub pióro w kolorze tuszu niebieskim lub czarnym.
3. W codziennej pracy uczeń zobowiązany jest posługiwać się słowikiem ortograficznym.
4. Wyposażenie ucznia stanowią także: teczka plastikowa lub z tektury na portfolio, kartki do segregatora formatu A5 w linie lub w kratkę (na brudnopis), kartki formatu A4 w linie (na prace pisemne): pisaki, linijka, ołówek, klej, nożyczki.
5. Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, podany jest też zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy. O wyniku uczeń jest informowany w ciągu dwóch tygodni od ich napisania.
6. Ze sprawdzianu każdą ocenę niedostateczną lub dopuszczającą można poprawić w ciągu tygodnia od jej otrzymania. Ocenę niedostateczną można poprawiać tylko raz.
Ocen pozytywnych: dostateczny, dobry, bardzo dobry - nie poprawia się.
7. Krótkie sprawdziany (kartkówki - 5-15 minutowe) obejmujące ostatnie 2-3 lekcje / albo trening w pisaniu / nie muszą być zapowiadane i mogą odbywać się na każdej lekcji.
8. Termin omawiania lektury jest terminem sprawdzianu ze znajomości jej treści. Sprawdzian znajomości lektury nie musi być zapowiadany. Omawianie lektury musi być ogłoszone co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel na początku roku szkolnego podaje listę lektur w kolejności tytułów zgodnej z rozkładem materiału edukacyjnego.
Oceny ze sprawdzianu wstępnego dotyczącego lektury nie można poprawiać. Lepszą ocenę można uzyskać dzięki szczególnie aktywnej pracy na lekcjach poświęconych lekturze.

9. Uczeń ma prawo do nieprzygotowania do lekcji:

W semestrze uczeń może zgłosić:

- trzy razy - brak pracy pisemnej - wypracowania domowego, zadania z zakresu sprawności językowej lub ortograficznej do zapisania w zeszycie przedmiotowym /w zeszycie ćwiczeń (łącznie);
- jeden raz - nieprzygotowanie wiersza do pamięciowego wygłoszenia.

W semestrze uczeń może zgłosić:

Trzy razy - brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń, brak innych pomocy naukowych lub narzędzi pracy i nie ponosić z tego powodu żadnych konsekwencji (łącznie). Jednak fakt ten należy zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji. Jeżeli w zeszycie miało być zadanie domowe, brak zeszytu jest jednoznaczny z brakiem zadania domowego.

10. Niewykonane zadanie domowe należy uzupełnić na następną lekcję (lub w terminie ustalonym przez nauczyciela).

W przeciwnym wypadku nauczyciel może wystawić uczniowi ocenę niedostateczną. Ocena nie podlega możliwości poprawy.

11. Obowiązkowi poprawy podlega zadanie wykonane niezgodnie z poleceniem, np. praca niezgodna z tematem, zbyt krótka wypowiedź pisemna, praca niepełna.
Każde następne nieprzygotowanie jest równoznaczne z oceną niedostateczną.
12. Nieoddanie pracy domowej w terminie jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
Z tego kryterium wyłącza się osoby, które mają nieobecność udokumentowaną zwolnieniem lekarskim lub usprawiedliwieniem w zeszycie usprawiedliwień, reprezentujące szkołę w zawodach i konkursach w określonym dniu. Terminem zaliczenia, w tym przypadku, jest jeden tydzień od momentu przyścia do szkoły. Niezaliczenie w tym terminie uniemożliwia dalszą poprawę.
13. W przypadku długotrwałej nieobecności ucznia termin zaliczenia prac klasowych i oddania prac domowych ustala nauczyciel w przeciągu tygodnia od przyścia ucznia do szkoły.
Nie powinien on być dłuższy, niż dwa tygodnie od momentu powrotu do szkoły.
14. **Aktywność na lekcji nagradzana jest oceną** (pięć plusów uzyskanych na kolejnych lekcjach stanowi podstawę do oceny bardzo dobrej częściowej wpisanej do dziennika z zakresu problemowego, np. praca z tekstem literackim, wiadomości z ortografii itp.). Odpowiedź musi być na temat. Za pełną wypowiedź wielozdaniową na jednej lekcji uczeń otrzymuje do trzech plusów.
15. Przez aktywność rozumiemy zgłaszanie się ucznia do odpowiedzi na lekcjach z własnej chęci oraz udzielanie poprawnych i przemyślanych odpowiedzi, a także jego zaangażowanie w pracę grupy, której jest członkiem. Uczeń wywoływany do odpowiedzi nie uzyskuje plusa z aktywności. **Nauczyciel może nagrodzić oceną bardzo dobrą jednorazową wypowiedź, jeżeli wyróżnia się ona wysokim poziomem trafności, oryginalnością.**
16. Przy ocenianiu ucznia nauczyciel uwzględnia opinię Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.
17. **Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową lub sprawdzian z przyczyn losowych**, powinien ją napisać w terminie ustalonym przez nauczyciela, w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły.
Przy ocenianiu pracy poprawkowej stosowane są takie same kryteria, a ocena zostaje wpisana do dziennika obok oceny wcześniejszej.
17. Jeżeli uczeń w trakcie pisania pracy klasowej lub sprawdzianu zostanie przyłapany na korzystaniu z dodatkowych pomocy, otrzyma ocenę niedostateczną i traci możliwość jej poprawy.
18. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na lekcji w dniu pisania pracy klasowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jednak może ją poprawić, przystępując do pracy klasowej zaraz po przybyciu do szkoły.
19. Ocena końcowa na semestr lub na koniec roku jest wynikiem systematycznej pracy ucznia w ciągu całego okresu jego pracy.
20. Podstawowym warunkiem promocji do klasy programowo wyższej jest zaliczenie wszystkich lektur obowiązkowych, systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń, systematyczne wykonanie zadań domowych.
21. Nie dopuszcza się możliwości poprawy oceny tuż przed wystawieniem oceny na półrocze lub na koniec roku.
22. W przypadku otrzymania przez ucznia oceny niedostatecznej na półrocze lub na koniec roku szkolnego - zgodnie z Przedmiotowymi Zasadami Oceniania - uczniowi przysługuje egzamin sprawdzający – zgodnie ze Statutem Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Świątnikach. Nauczyciel podaje zakres materiału do opracowania i wyznacza termin zaliczenia oraz jego formę. Egzamin może się odbyć na pisemny wniosek rodziców złożony u dyrektora szkoły.

23. W przypadku absencji ucznia na zajęciach w szkole większej niż 50% nie przysługuje mu promocja do następnej klasy. Uczeń ma wtedy prawo do egzaminu sprawdzającego. Dopuszczenie do egzaminu sprawdzającego odbywa się na pisemny wniosek rodziców złożony u dyrektora szkoły.
24. W przypadku nieobecności na lekcji uczeń zobowiązany jest zadbać o to, aby dowiedzieć się, co było na zadanie domowe od innych uczniów z klasy, z e-dziennika (o ile zapis taki istnieje), u nauczyciela (jeśli nieobecność jest dłuższa niż jednodniowa).
25. Udział ucznia w zawodach, w wycieczce itp. nie zwalnia z wykonania zadania domowego na drugi dzień. W przypadkach wyjątkowych informację o nieprzygotowaniu uczeń przekazuje przez rodziców poprzez korespondencję (kartka, e-dziennik, sms).

Kryteria

oceniających uczniów z opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej:

1. Kryteria są indywidualizowane do konkretnych wskazań wynikających z opinii z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
2. Bez względu na wskazania wynikające z opinii:
 - uczeń ma możliwość wydłużonego czasu pracy w czasie sprawdzianu pisemnego (do 50% więcej niż uczeń, który nie posiada opinii).
 - na sprawdzianach wypowiedzi ustnych może korzystać z niewielkiej pomocy nauczyciela polegającej np. na formułowaniu bardziej szczegółowych i konkretnych pytań.
 - przy sprawdzianach w formie dyktanda nauczyciel ustala indywidualne kryteria oceniania ustalone przed przystąpieniem ucznia do pisania.
 - pozostałe kryteria oceniania dostosowane mogą być indywidualnie w zależności od wskazań wynikających z opinii.
3. Niezależnie od wyżej wymienionych kryteriów uczeń z opinią z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej powinien udokumentować pracę zmierzającą do zniwelowania dysleksji i dysortografii.

Na lekcjach języka polskiego klasie 6 ocenie kontroli i ocenie osiągnięć uczniów podlegają:

- aktywność i zaangażowanie ucznia, w tym prace dodatkowe (podczas pracy indywidualnej, grupowej, pisemnej, ustnej, różnego typu działań projektowych),
- przygotowanie do lekcji (na bieżąco),
- technika czytania - głośne czytanie, rozumienie czytanego tekstu,
- i recytacje,
- analiza i interpretacja tekstu (wypowiedzi pisemne i ustne, czytanie na poziomie semantycznym i krytyczno-twórczym oraz działania o charakterze przekładu intersemiotycznego),
- świadomość językowa ucznia (wypowiedzi ustne i pisemne oraz praktyczne wykorzystanie w nich wiedzy o języku).
- wygłoszenie tekstu z pamięci z odpowiednią intonacją i właściwą wymową,
- krótsze i dłuższe wypowiedzi na lekcji (opowiadanie, udział w rozmowie, dyskusji itp.),
- kompetencje językowe (w formie ćwiczeń, sprawdzianu z nauki o języku),
- umiejętności ortograficzne (w formie ćwiczeń, sprawdzianów i dyktand),
- prace pisemne (krótsze i dłuższe formy wypowiedzi) przewidziane programem dla danej klasy pisane na lekcji oraz jako zadanie domowe (z uwzględnieniem zasad kompozycji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji).
- rozumienie różnego typu tekstów wraz z najważniejszymi informacjami kontekstowymi, notatki tworzone samodzielnie na lekcji,
- umiejętności językowe w odniesieniu do sytuacji komunikacyjnych,
- niewerbalne wytwory pracy,
- umiejętność pracy w grupie i efekt podjętych działań,

Sposób sprawdzania umiejętności ucznia:

- diagnoza umiejętności na początku roku w klasie VII i VIII,
- diagnoza ortograficzna i językowa przynajmniej raz w roku szkolnym,
- sprawdziany (po dziale, zgodnie z terminarzem programu po realizacji działu – WSiP),

- sprawdziany językowe, gramatyczne i ortograficzne (wg uznania nauczyciela),
- odpowiedzi ustne (na bieżąco),
- kartkówki (wg uznania nauczyciela) - krótkie pisemne formy bieżących kontroli wiadomości i umiejętności,
- sprawdziany literackie – znajomość treści lektur i tekstów z podręcznika,
- prace pisemne — krótkie formy wypowiedzi oraz wypracowania,
- teksty z lukami, testy, dyktanda ortograficzne,
- wypowiedzi ustne na zadany temat w związku z tekstem literackim, najbliższym otoczeniem uczniów oraz na podstawie różnych tekstów kultury,
- prezentacja wytworów prac uczniów, np. projektów – demonstracja.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VII – JĘZYK POLSKI

niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy siódmej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy siódmej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy siódmej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 7

Zakres	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	DOPUSZCZAJĄCY UCZEŃ:	DOSTATECZNY UCZEŃ:	DOBRY UCZEŃ:	BARDZO DOBRY UCZEŃ:	CELUJĄCY UCZEŃ:
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>, - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, - wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>pamiętnik, komedia, fraszka</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, - posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, - poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory, - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, - w wypowiedziach posługuje się terminologią

	<p><i>tren, ballada, epopeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, – zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami, – wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem, – wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, – wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, – czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, – rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, – zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>dramatycznymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> – stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, – wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, – wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, – zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, – komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, – wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, – klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, – rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>wywiad i artykuł</i>), – znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki, – rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, – określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, – odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, – rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, – wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, – wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, – wyszukuje i porządkuje cytaty, – wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, – zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), – znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>dramatycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, – wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, – poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, – interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, – wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, – twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, – funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, – określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, – samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), – analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich 	<p>związaną z analizą i interpretacją utworów literackich,</p> <ul style="list-style-type: none"> – objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi, – poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną, – odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów, – twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury, – porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury, – samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną, – twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy, – biegle wskazuje w tekstach cechy <i>wywiadu, artykułu</i>, – samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
--	---	---	--	---	--

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, - zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, - poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, - rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru, - rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowiy, - tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania, - zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi, - stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, - stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, - nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, - poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, - poprawnie akcentuje większość wyrazów, - dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, - rozpoznaje rodzaje imiesłowów, - tworzy imiesłowowy równoważnik zdania, - podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, - zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, - stosuje zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, - poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, - rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, - rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu, - rozumie zasady tworzenia imiesłowów, - przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, - używa poprawnych form skrótów i skrótowców, - rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, - świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, - rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, - odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, - wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów, - poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, - określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, - poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, - wyjaśnia zasady etykiety językowej, - pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się, - formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy - świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzeń, - dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi, - wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłowów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów, - bogaci swoje słownictwo, - wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach, - zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> - krótko wypowiada się ustnie na podany temat, - stara się używać prostych środków retorycznych, - z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, - pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, wywiad - stosuje akapity, 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, - funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, - samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się, realizując zamierzony cel, - wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne, - samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie,

	<ul style="list-style-type: none"> - formułuje prostą tezę, - wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, - przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, - stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, - z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, - rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza), - formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, - głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, - formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, - przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, - podaje przykłady ilustrujące argumenty, - formułuje proste wnioski, - rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), - formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, - głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<ul style="list-style-type: none"> danej formy kompozycji, - stosuje akapity jako spójne całości myślowe, - formułuje tezę i hipotezę, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, - przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, - podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, - formułuje wnioski wynikające z argumentacji, - rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), - formułuje pytania związane z przeroznośnymi znaczeniami utworu, - głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowy plan wypowiedzi, - samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, - stosuje rytm akapitowy, - samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, - swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, - podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, - podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, - rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), - formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, - interpretuje głośno utwór 	<ul style="list-style-type: none"> wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe, - twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy, - samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, - wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny, - podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony, - samodzielnie formułuje wnioski, - rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji, - twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu, - formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze, - recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, - rozwija nawyk systematycznego uczenia się, - uczestniczy w pracy grupowej, współpracując z innymi w realizacji projektów edukacyjnych, - uczestniczy w 	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, - uczy się systematycznie, - uczestniczy w projektach edukacyjnych, - podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, - rozwija umiejętność krytycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną, - rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, - stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, - aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, - rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, - bierze udział w konkursach, 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł, - ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji, - z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych, - aktywnie, z sukcesami bierze

	programowych wyjściach o charakterze kulturalnym	myślenia, wyraża swoje zdanie, – uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie	– uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. – aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp., – występuje w roli lidera grupy, – aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	– czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	– czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść	– czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	– czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	– chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.